

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1920.

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1920.

Štev. 8.

67.

Cerkvenopravne razmere med verniki različnih katoliških obredov.

I. Glava.

Obredna pripadnost.

§ 1. Medju različitim katoličkim obredima pripada redovno svatko onomu, u kojem je kršten, osim,

a) ako je tko kršten u stranom obredu zlonamjerno, t. j. u namjeri, da se time protupropisno dodijeli dotičnom obredu; ili b) ako je tko kršten u stranom obredu u velikoj nuždi, gdje nije bilo vlastitog službenika; i c) ako je tko kršten u stranom obredu na osnovu dopuštenja sv. Stolice, koje izriče, da se dotična osoba može u tom obredu krstiti, ali time ne postaje pripadnikom dotičnog obreda. (Cod. c. 98. § 1.).

§ 2. 1. Ako su u kojem braku oba roditelja istog katoličkog obreda, imaju se u njihovu obredu krstiti sva djeca.

2. Ako su u kojem braku roditelji pripadnici raznih katoličkih obreda, imaju se sva djeca krstiti u očevom obredu.

3. Ako je u kojem braku samo jedan roditelj katolik, imaju se sva djeca krstiti u njegovu obredu.

4. Nezakonita djeca imaju se krstiti u katoličkom obredu majke.

5. Djeca ispod 7 godine pozakonjena naknadnim obredno mješovitim brakom roditelja, pripadaju obredu očevom, te se u njem imaju krstiti, ako još nijesu krštena.

6. Prijegje li zakoniti otac, odnosno nezakonita mati, propisno na drugi katolički obred, pripadaju tim samim sva djeca ispod 7. godine dotičnom obredu, te se imaju u njem krstiti, ako još nijesu krštena.

§ 3. 1. Nekrštene odrasle osobe t. j. osobe iznad 7. godine, koje prelaze na katoličku vjeru, imaju se krstiti u onom katoličkom obredu, koji su same odabrale.

2. Krštene nekatoličke odrasle osobe, koje prelaze na katoličku vjeru, pripadaju onom katoličkom obredu, po kojem su u Crkvu primljene.

3. One pako krštene nekatoličke odrasle osobe, koje su nekoć katoličkoj Crkvi pripadale, mogu pri prelazu u katoličku Crkvu samo dozvolom sv. Stolice odabrati drugi katolički obred a ne onaj, kojemu su svojedobno pripadale.

II. Glava.

Prijelaz s jednog katoličkog obreda na drugi.

§ 4. 1. Za prijelaz s jednog katoličkog obreda na drugi potrebna je dozvola sv. Stolice. To vrijedi i za slučaj, kad se tko nakon zakonitog prijelaza na drugi katolički obred želi povratiti u prijašnji obred. Dozvolu za prijelaz odnosno povratak treba moliti putem vlastitog Ordinarija.

2. U obredno mješovitom braku može supruga bud prigodom sklapanja braka bud kasnije dok brak traje bez oblasne dozvole prijeći na katolički obred muža. Kad se brak razdriješi i to ili smrću druge stranke, ili kad se brak proglašni ništetnim, može se supruga bez oblasne dozvole povratiti u prijašnji svoj katolički obred. Koli o prijelazu, toli o povratku, ima supruga obavijestiti onog župnika, čiji je obred odabrala.

§ 5. Običaj, ma i dugotrajan, primati sv. pričest u stranom obredu, ne znači promjenu obreda.

§ 6. Duhovnicima je strogo zabranjeno nagovarjati vjernike na prijelaz s jednoga katoličkoga obreda na drugi.

III. Glava.

Općenito o sv. činima.

§ 7. Pri sačinjavanju, dijeljenju i primanju sv. sakramenata i drugih sv. čina ima se svaki

svećenik i vjernik držati svoga obreda. Iznimke vd. niže u § 12. u l. i u § 13.

§ 8. 1. Krštenje, vjenčanje i ukop, što ga koji svećenik obavi na pripadniku stranog obreda, ima u svoje matice unijeti bez tekućeg broja. S tekućim brojem unosi te slučajeve u svoje matice onaj župnik, kojemu po obredu pripada vjernik. U tu svrhu ima mu svećenik, koji je čin obavio, odmah priopćiti sve nužne podatke.

2. Vrhovni takovih čina vlastan je da izdade matične izvadke samo onaj župnik, u čijim su maticama uneseni s tekućim brojem.

IV. Glava.

Sv. potvrda.

§ 9. Strogo je zabranjeno katoličkom svećeniku istočnog obreda podijeliti sv. potvrdu djetetu zapadnoga obreda. Isto tako svećenik zapadnog obreda, koji imade povlasticu podijeljivati potvrdu po posebnom indultu sv. Stolice, može valjano podijeliti sv. potvrdu samo vjernicima zapadnoga obreda, osim u slučaju da taj indult nešto drugo izriječno odreguje. (C. 782. § 4.)

V. Glava.

Sveta misa.

§ 10. 1. Svećenik, kad služi Službu Božju, treba da nosi talar i crkveno ruho, kakovo je po rubrikama njegova obreda propisano.

2. Svaki svećenik služeći Službu Božju, ima svagdje rabiti beskvasni odnosno kvasni kruh prema propisima svoga obreda.

3. Svaki svećenik ima služiti Službu Božju onim liturgičnim jezikom, koji je za njegov obred propisan.

4. U pomanjkanju oltara vlastitoga obreda slobodno je svećeniku služiti Službu Božju na posvećenom oltaru t. j. nepomičnom (altare fixum) ili pomičnom (petra sacra) drugoga katoličkoga obreda. Na posvećenom po biskupu pokrovu sa ušivenim relikvijama, koji u istočnoj crkvi rabi mjesto pomičnog posvećenog kamena (t. zv. Antimensia), smiju samo istočnjaci služiti Službu Božju.¹

§ 11. Slušanjem Službe Božje u kojem god katoličkom obredu udovoljuje svaki vjernik crkvenom zakonu o slušanju Službe Božje na zapovjedni praznik.

¹ Sveta Stolica je z. reskriptom kongregacije za svete obrede z. dne 26. maja 1920. dovolila, da smejo duhovnici latinskoga obreda v. krajih, kjer ni cerkve njihovega obreda, maševati v. iztočno-katoliški cerkvi na antimenziju.

VI. Glava.

Sv. pričest.

§ 12. 1. Svaki svećenik ima sv. pričest dijeliti u beskvasnom odnosno kvasnom kruhu prema propisima svoga obreda.

2. U pomanjkanju svećenika zapadnoga obreda smije katolički svećenik istočnoga obreda vjerniku zapadnoga obreda podijeliti sv. pričest u beskvasnom kruhu, jednako smije u pomanjkanju svećenika istočnog obreda svećenik zapadnog obreda vjerniku istočnog obreda podijeliti sv. pričest u kvasnom kruhu, ali treba da se svaki svećenik drži svojega obreda u načinu, kako podijeljuje sv. pričest.

§ 13. 1. Svima je vjernicima dopušteno, da iz pobožnosti primaju sv. pričest po kojem god katoličkom obredu.

2. Preporuča se, da vjernici barem uskrsnu sv. pričest prime po svom obredu.

3. Sv. popudbinu (s. viaticum) imaju vjernici primiti po svom obredu; u slučaju nužde smiju je primiti po stranom katoličkom obredu.

VII. Glava.

Sv. pokora.

§ 14. 1. Svećenik lat. obreda, koji je propisno ovlašten na ispovijedanje (vjernika) u stanovitom mjesnom području, oprašta u ispovijedi valjano i dopušteno na tom području grijehe svim vjernicima zapadnoga i istočnoga obreda; svećenik istočnoga obreda, koji je propisno ovlašten na ispovijedanje u stanovitom mjesnom području, oprašta u ispovijedi valjano i dopušteno na tom području grijehe svim vjernicima istočnoga i zapadnoga obreda.

2. Svima je vjernicima dopušteno ispovijedati svoje grijehe propisno ovlaštenom svećeniku, ma i ne bio njihova obreda.

VIII. Glava.

Sv. red i redovništvo.

§ 15. 1. Bez dopuštenja sv. Stolice ne smije biskup zapadnog obreda rediti pripadnika istočnog obreda, a niti katolički istočni biskup pripadnika zapadnoga obreda.

2. Kad se duhovniku istočnog obreda na osnovu dopuštenja sv. Stolice podjeljuju daljni redovi po zapadnom obredu, ima prije po zapadnom obredu primiti one redove, kojih još nije primio po istočnom obredu.

§ 16. Pripadnik istočnog obreda ne smije biti primljen za novaka u kojem samostanu zapadnoga obreda bez pismene dozvole kongregacije za Istočnu Crkvu. Isto vrijedi i obratno.

IX. Glava.

Sv. ženidba.

§ 17. 1. Sklapanju obredno mješovitog braka prisustvuje na svom području valjano i mjesni župnik zaručnikov i mjesni župnik zaručničin.

2. Redovno ima se — Cod. c. 1097. § 2. — obredno mješoviti brak sklopiti pred župnikom onog katoličkog obreda, kojemu pripada zaručnica. Iznimke su: a) ako postoji opravdan i težki razlog, da sklapanju prisustvuje župnik zaručnikov; b) ako župniku zaručnikovom prisustvovanje dozvoli župnik ili Ordinarij zaručničin.

3. Obredno mješoviti brak sklapa se po obredu župnika (svećenika), koji sklapanju prisustvuje.

X. Glava.

Zapovjedni blagdani i postovi.

§ 18. 1. Vjernici su obvezani samo na zapovjedne blagdane i postove (nemrse) svoga obreda.

2. Ne smiju ipak na zapovjedne blagdane drugod obreda vršiti takove poslove, koji bi smetali bogoslužje drugoga obreda.

XI. Glava.

Crkve, groblje i dr.

§ 19. 1. Popravci i novogradnje crkvi, koje služe obim obredina, ne smiju se preduzeti bez dozvole biskupa obiju obreda. Biskupi, kad tu dozvolu daju, imaju se pismeno sporazumiti glede toga, tko će obnovljenu ili novosagrađenu crkvu blagosloviti ili posvetiti, te kojemu će biskupu i župniku pripadati uprava crkve i njezine imovine.

2. Gdje vjernici obiju obreda doprinose u blagajnu crkve, namijenjene jednom i drugom obredu, imaju se troškovi bogoslužja obiju obreda razmjerno podmirivati iz crkvene blagajne.

§ 20. 1. Gdje postoji zajedničko groblje za vjernike obiju obreda, pripada uprava groblja te podizanje i blagoslov križa na groblju onom župniku, koji upravlja s crkvom dotičnoga mjesta. Dužnost uzdržavanja ograde oko groblja tereti pučanstvo obiju obreda.

2. Bude li se osnovalo novo groblje, ima se po mogućnosti razmjerno prema broju duša jednoga i drugoga obreda podijeliti, te će pojedinim dijelom razpolagati župnik dotičnoga obreda.

§ 21. Ako su zvonovi nabavljeni zajedničkim troškom vjernika obiju obreda, ili ako su od davnine u zajedničkoj crkvi, ili ako su nabav-

ljeni iz zajedničke crkvene blagajne i iz zajedničkih prinosa vjernika obiju obreda, to imaju jednom i drugom obredu jednakim pravom služiti. Inače ima se uporaba zvonova uz umjerenu pristojbu dozvoliti vjernicima drugoga obreda.

§ 22. 1. Svaki župnik smije držati crkvene ophode, što ih njegov obred propisuje.

2. Ophodi raznih obreda imaju se držati tako, da jedan drugomu ne smeta.

3. Nijedan župnik ne smije siliti vjernike stranog obreda, prisustvuju njegovim ophodima.

XII. Glava.

Župnički prihodi.

§ 23. 1. Gledom na brakove, u kojima su oba supruga istog katoličkog obreda, pripada lukno i deputat župniku dotičnoga obreda.

2. Gledom na obredno mješovite brakove prirada lukno i deputat u jednoj polovici župniku muževom, a u drugoj župniku, ženinom.

§ 24. 1. Štolarina pripada onom župniku, čijega je obreda stranka, na kojoj je čin obavljen.

2. Ovo vrijedi i za slučaj, kad župnik stranoga obreda u nuždi ili na zamolbu vlastitog župnika čin obavi.

3. Jedino onda, kad su prilike takove, da je vlastitom župniku radi udaljenosti redovno nemoguće ili teško zadovoljavati duhovnim potrebama svojih vjernika, pripada štolarina onom župniku stranoga obreda, koji redovno odnosno čine obavlja. Visina ove štolarine ustanovljuje se megjusobnim pismenim sporazumom obiju župnika, a ako se ne bi mogli sporazumjeti, sporazumom obiju Ordinarija.

XIII. Glava.

Prednost megju duhovnicima.

§ 25. Za prednost (praecedentia) megju duhovnicima raznih katoličkih obreda mjerodavni su opći propisi (Codex Iuris Canonici, can. 105). Razlika u obredu utječe na prednost.

Ovaj je nacrt megjusobnih odnosa potvrdio na tri godine Jugoslavenski episkopat sabran na sastanku u Zagrebu dne 13.—20. travnja 1920. — Obveza se toga nacrta započinja danom proglašenja u pojedinim biskupijama.

Te določbe veljaju tudi za ljubljansko škofijo.

Škof. ordinariat v Ljubljani,
26. julija 1920.

68.

Razne opazke.

Izplačevanje obresti vinkuliranih obligacij je vsled odredbe delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani z dne 17. julija 1920, št. 1698/V. začasno ustavljeno.

Vsled tega prenehajo obveznosti ustanov (n. pr. mašnih), ki imajo glavnico naloženo v takih obligacijah. Nadarbinarji pa, ki so vsled tega prikrajšani na postavni kongrui, naj to sporoče ordinariatu.

Občinske volitve. Deželna vlada za Slovenijo, poverjeništvo za notranje zadeve v Ljubljani sporoča semkaj z dopisom z dne 24. julija 1920, št. 12.191 sledeče:

Občinske volitve se bližajo in županstva

imajo dolžnost s pripravami takoj pričeti. V tem oziru morajo v prvi vrsti sestaviti volilne imenike. Pri sestavi teh imenikov potrebovala bodo županstva pomoč dotičnih župnih uradov in se bodo s prošnjami tudi nanje obračala.

Glede na to čast mi je knezoškofijski ordinariat zaprositi, da izvoli svoje župne urade primernim potom pozvati, da gredo županstvom pri sestavi volilnih imenikov kolikor mogoče na roko.

Za poverjenika za notranje zadeve:

Dvorni svetnik Kremenšek.

O tem se župni uradi obveščajo radi ravnanja v zadevi.

69.

Konkurzni razpis.

Potom okrožnice z dne 21. julija 1920, št. 3564 je bila razpisana župnija Žabnica do 20. avgusta 1920.

Razpisuje se s tem župnija Škocjan pri Mokronogu.

Prošnje je nasloviti na poverjeništvo za uk in bogočastje v Ljubljani. Kot zadnji rok za vlaganje prošenj pri ordinariatu se določa 31. avgust 1920.

70.

Škofijska kronika.

Imenovan je za kanonika pri stolnem kapitulju ljubljanskem dr. Mihael Opeka, višji šolski nadzornik v Ljubljani.

Podeljene so župnije: Bloke Viktorju Švigelj, kaplanu istotam; Kranjska gora Karlu Čuku, župniku v Škocjanu pri Mokronogu; Krško Leopoldu Turšiču, kaplanu v Šmihelu pri Novem mestu; Radeče Antonu Lovšinu, župnemu upravitelju istotam; Tomišelj Francu Gabršku, župnemu upravitelju istotam.

Za **ekskurendo-upravitelja** župnije Polica je bil imenovan Konrad Texter, župnik v Višnji gori.

Mašniško posvečenje. Dne 18. julija je gopod knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič podelil red mašniškega posvečenja naslednjim bogoslovcem ljubljanske škofije: Francu Gabrejnu z Unca, Francu Kolencu iz Idrije, Francu Pleša iz Naklega, Francu Ambrožiču iz Demžal, Francu Blažiču iz Žužemberka; Feliksu Grčarju iz Žužemberka; bogoslovcu goriške škofije: Ignaciju Nadrahu iz Stične; iz misijonske družbe sv. Vincencija Pavla: Antonu Berlecu iz Sel pri Kamniku, Martinu Ocepku iz Št. Ilja pri Velenju, Lavrenciju Sedeju z Brezovice; salezijancu Jožefu Bakán iz subotiške škofije.

Škofijski ordinariat v Ljubljani, dne 2. avgusta 1920.